

Školitelský posudek na diplomovou práci Jolany Havlové "Jednohostitelská trypanosomatida bezobratlých"

Jolana Havlová přišla na naši katedru po absolvování bakalářského studia na jiné univerzitě a hned po nástupu do magisterského stupně začala pracovat na tématu své diplomové práce. Téma bylo zvoleno poněkud šířeji, nicméně nakonec bylo zúženo na otázku výskytu jednohostitelských trypanosomatid u švábů - tedy u skupiny, která byla doposud při studiu této skupiny parazitů poněkud zanedbávána. Naše původní představa, tedy že švábi budou běžnými hostiteli trypanosomatid, se ukázala býti mylná, a po několikaletém studiu této problematiky lze říci, že výskyt 1H trypanosomatid je ve švábech spíše vzácný. Proto bylo nutné přesunout důraz z prevalenčně a popisně orientované práce na detailní analýzu získaných izolátů (náležících pouze jednomu druhu 1H trypanosomatid), což se posléze ukázalo jako dobrá volba. Jolana tak v rámci své DP mohla alespoň částečně odpovědět na otázky hostitelské specifity - toto téma je sice často diskutované, nicméně experimentálních dat je velmi pomálu. Další část DP se zaměřila na ultrastrukturu oblasti flagelární kapsy - tedy na část buněčných struktur, které jsou velmi dobře zpracované u vícehostitelských zástupců rodu *Trypanosoma* a *Leishmania*, ale téměř chybí jakékoli srovnání u rodů jednohostitelských, což může poukázat na cesty a případně i důvod vzniku jednotlivých struktur svázaných s flagelární kapsou.

Musím konstatovat, že cíle, které jsme si na začátku DP vytyčili, Jolana dokázala naplnit, experimentálně ověřit a nakonec shrnout do ucelené a logicky sepsané práce. K dokonalosti však přece jen trochu chybí. Průběh prací na experimentální a někdy i terénní části práce byl dost nevyrovnaný a období aktivity se střídala s relativně dlouhými obdobími klidu. Rozhodně by bylo vhodné např. zpracovat větší množství volně žijících švábů z naší přírody, rovněž v případech experimentálních infekcí by vyšší počet jedinců nebyl na škodu. Nicméně díky zvolenému tématu i vzhledem k prodloužení studia o jeden rok se nakonec vše víceméně stihlo a dosažené výsledky jsou zcela relevantní - jejich část již byla publikována, část bude možné použít jako součást další plánované publikace. V případě mikrostrukturních dat došlo k několika zajímavým pozorováním, která bude možné v budoucnu dále rozpracovat a zaměřit na ně naši pozornost.

Jolana začala s experimentální prací dostatečně včas, a stejně tak začala v opravdu značném předstihu i se samotným sepisováním DP. V obecných a úvodních kapitolách DP se snažila zvolit jiný přístup, než který byl použit v předchozích DP zaměřených na příbuznou tematiku. Za to si zajisté zaslouží pochvalu, protože literární přehled je opravdu od předchozích DP odlišný. Rovněž musím uznat, že právě literární přehled byl sepsán dobře a vyžadoval relativně málo zásahů ze strany školitele. Avšak jako by se autorka touto částí vyčerpala a následně se také dostala do časové tísně (i když sepisovat začala opravdu v enormním předstihu), takže další kapitoly DP již zdaleka nebyly tak dobré a zejména diskuse by si zasloužila více pozornosti. Občas chybí větší propojení a provázanost jednotlivých údajů a výsledků, nicméně na to se již nedostávalo autorce času ani sil.

I přes uvedené skutečnosti předloženou diplomovou práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

V Chanii (Kréta), 13. září 2017

Doc. RNDr. Jan Votýpka, Ph.D.